

O B S A H

Slovo úvodem	9
1 Evropské školství	11
1.1 Modely školských systémů v Evropě	12
1.2 Evropské školství ve světle statistických údajů	13
1.2.1 Středoškolské vzdělání z pohledu statistiky	15
1.2.2 Vysokoškolské vzdělání z pohledu statistiky	15
1.2.3 Vliv vzdělání na uplatnění na trhu práce	16
1.3 Vzdělávací politika EU	17
2 Školské systémy v Evropě	19
2.1 Preprimární vzdělávání (ISCED 0)	19
2.1.1 Modely preprimárního vzdělávání	22
2.1.2 Podmínky preprimární edukace v evropských zemích	22
2.2 Primární vzdělávání (ISCED 1)	23
2.2.1 Modely primárního vzdělávání	23
2.2.2 Kurikula primárního vzdělávání v Evropě	25
2.2.3 Další rozdíly v preprimárním vzdělávání v jednotlivých evropských zemích	25
2.3 Nižší sekundární vzdělávání (ISCED 2)	27
2.3.1 Kurikula nižšího sekundárního vzdělávání	27
2.3.2 Charakteristiky a trendy v povinném vzdělávání a povinné školní docházce	28
2.3.3 Typy školských systémů v Evropě	30
2.3.1 Další rozdíly v nižším sekundárním vzdělávání v jednotlivých evropských zemích	31
2.4 Vyšší sekundární vzdělávání (ISCED 3) v zemích EU	33
2.4.1 Vyšší sekundární vzdělávání v ČR	33
2.4.2 Typy vyššího sekundárního vzdělávání v Evropě	34
2.4.3 Demokratizace vyššího sekundárního vzdělávání	34
2.4.4 Problémy vyskytující se ve vyšším sekundárním vzdělávání v evropských zemích	37
2.4.5 Střední odborné vzdělávání	37
2.4.6 Modely vzdělávání ve středním odborném vzdělávání	37
2.4.7 Hlavní cíle EU v odborném vzdělávání	38
2.5 Postsekundární vzdělávání (ISCED 4)	40
2.6 První stupeň terciárního vzdělávání (ISCED 5)	41

2.6.1	První stupeň terciárního vzdělávání v ČR	41
2.6.2	Vývoj terciárního vzdělávání v Evropě	41
2.6.3	Rozdíly v terciárním vzdělávání v evropských zemích	42
2.6.4	Selekční kritéria v evropských zemích	43
2.6.5	Míra graduovanosti	43
2.7	Druhý stupeň terciárního vzdělávání (ISCED 6)	44
2.8	Vzdělávání dospělých v Evropě	45
2.8.1	Cíle EU ve vzdělávání dospělých	46
2.8.2	Formy a obsahové typy vzdělávání dospělých	46
2.8.3	Účast dospělých v celoživotním vzdělávání	47
2.8.4	Rozložení účastníků dalšího vzdělávání dle věku, pohlaví a dosaženého vzdělávání	47
2.8.5	Motivace a bariéry ve vzdělávání dospělých	48
2.8.6	Programy pro dosažení nižšího sekundárního vzdělávání	49
2.8.7	Programy na úrovni vyššího sekundárního vzdělávání	51
2.8.8	Otevřené a distanční učení ve vyšším sekundárním vzdělávání dospělých	52
2.8.9	Učitelé a lektori ve vyšším sekundárním vzdělávání dospělých	52
2.8.10	Alternativní formy studia na vysokých školách	53
3	Vývojové trendy ve vzdělávání v zemích EU	55
3.1	Děti se specifickými vzdělávacími potřebami a speciální vzdělávání	55
3.1.1	Deklarace ze Salamanky a Lisabonská smlouva	56
3.1.2	Vývoj speciálního vzdělávání a integrace v EU	56
3.1.3	Speciální vzdělávání ve světle statistických údajů	57
3.2	Řízení a ekonomika škol	57
3.3	Přípravné vzdělávání učitelů	60
3.4	Učitelé v evropských zemích a jejich charakteristiky	61
4	Školství v Dánsku	63
4.1	Preprimární vzdělávání	63
4.2	Základní škola	63
4.3	Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	65
4.3.1	Inkluze	66
4.4	Vyšší sekundární vzdělávání	66
4.4.1	Školy poskytující vyšší střední všeobecné vzdělání	66
4.4.2	Vyšší střední odborné školy	67
4.4.3	Vyšší lidové školy	67

4.4.4	Maturitní zkouška v Dánsku	67
4.5	Terciární vzdělávání	68
4.5.1	Vzdělávání učitelů	68
4.6	Vzdělávání dospělých	68
5	Školství v Estonsku	69
5.1	Preprimární vzdělávání	69
5.2	Základní vzdělávání	69
5.3	Sekundární vzdělávání	70
5.4	Vysokoškolské vzdělání	70
6	Školství ve Finsku	71
6.1	Preprimární vzdělávání	71
6.2	Základní vzdělávání	72
6.3	Vyšší sekundární vzdělání	73
6.3.1	Všeobecné vyšší sekundární vzdělávání	73
6.3.2	Střední odborné vzdělávání	74
6.4	Vysokoškolské vzdělávání	74
6.4.1	Vzdělávání učitelů	74
7	Školství ve Francii	77
7.1	Preprimární vzdělávání	77
7.2	Primární vzdělávání	78
7.3	Nižší sekundární vzdělání	78
7.4	Vyšší sekundární vzdělávání	78
7.5	Organizace školního roku na primární a sekundární škole	79
7.6	Vysoké školy	79
7.6.1	Vzdělávání učitelů	80
8	Školství v Irsku	81
8.1	Preprimární vzdělávání	81
8.2	Primární vzdělávání	82
8.2.1	Organizace školního roku a výuky na irské primární škole	83
8.3	Sekundární vzdělávání	83
8.4	Terciární vzdělávání	84
8.4.1	Vzdělávání učitelů	85
9	Školství na Islandu	87
9.1	Preprimární vzdělávání	87
9.1.1	Hjalii školky	87
9.2	Základní škola	88

9.3	Vyšší sekundární vzdělávání	88
9.4	Terciární vzdělávání	89
9.4.1	Vzdělávání učitelů	89
10	Školství v Itálii	91
10.1	Preprimární vzdělávání	91
10.1.1	Jesle	91
10.1.2	Mateřská škola	91
10.2	Primární vzdělávání	92
10.3	Nižší sekundární vzdělávání	92
10.4	Vyšší sekundární vzdělávání	92
10.4.1	Klasická lycea	93
10.5	Organizace školního roku a výuky	93
10.6	Terciární vzdělávání	93
11	Školství v Maďarsku	95
11.1	Preprimární vzdělávání	95
11.2	Základní škola	95
11.2.1	Organizace školního roku a výuky	96
11.3	Středoškolské vzdělávání	96
11.3.1	Gymnázia	96
11.3.2	Střední odborné školy	96
11.4	Terciární vzdělávání	97
12	Školství v Německu	99
12.1	Předškolní vzdělávání	99
12.2	Primární vzdělávání	99
12.3	Nižší sekundární vzdělávání	100
12.3.1	Hlavní škola – Hauptschule	100
12.3.2	Reálná škola – Realschule	100
12.3.3	Gymnázium - Gymnasium	100
12.4	Vyšší sekundární vzdělávání	101
12.4.1	Maturita	101
12.5	Terciární vzdělávání	102
13	Školství v Nizozemí	103
13.1	Preprimární vzdělávání	103
13.2	Primární vzdělávání	103
13.3	Sekundární vzdělávání	104
13.4	Terciární vzdělávání	105

14 Školství v Polsku	107
14.1 Preprimární vzdělání	107
14.2 Primární vzdělávání	108
14.3 Vyšší sekundární vzdělávání	108
14.3.1 Všeobecné vyšší sekundární vzdělávání	108
14.3.2 Odborné vyšší sekundární vzdělávání	108
14.4 Postsekundární vzdělávání	109
14.5 Terciární vzdělávání	109
14.6 Vzdělávání učitelů	109
15 Školství v Portugalsku	111
15.1.1 Preprimární vzdělávání	111
15.2 Základní vzdělávání	111
15.3 Střední vzdělávání	112
15.4 Organizace výuky a školního roku na základní a střední škole	112
15.5 Terciární vzdělávání	112
16 Školství v Rakousku	113
16.1 Preprimární vzdělávání	113
16.2 Primární vzdělávání	113
16.3 Nižší sekundární vzdělávání	114
16.4 Vyšší sekundární vzdělávání	114
16.5 Terciární vzdělávání	115
17 Školství v Rusku	117
17.1 Preprimární vzdělávání	117
17.2 Základní vzdělávání	117
17.3 Sekundární vzdělávání	118
17.4 Terciární vzdělávání	119
17.5 Profesní vzdělávání	119
18 Školství v Řecku	121
18.1 Preprimární vzdělávání	121
18.2 Primární vzdělávání	122
18.3 Nižší sekundární vzdělávání	123
18.3.1 Organizace výuky a školního roku na základní a nižší střední škole	123
18.4 Vyšší sekundární vzdělávání	123
18.4.1 Lykeia	123
18.4.2 Odborné vyšší sekundární vzdělávání	124
18.5 Terciární vzdělávání	124

19 Školství na Slovensku	127
19.1 Preprimární vzdělávání	127
19.2 Základní vzdělávání	127
19.3 Středoškolské vzdělávání	128
19.4 Terciární vzdělávání	129
20 Školství ve Slovinsku	131
20.1 Preprimární vzdělávání	131
20.2 Základní školy	131
20.3 Sekundární vzdělávání	132
20.4 Vyšší odborné školy	133
20.5 Terciární vzdělávání	133
21 Školství ve Španělsku	135
21.1 Preprimární vzdělávání	135
21.2 Primární vzdělávání	136
21.3 Nižší sekundární vzdělávání	137
21.4 Vyšší sekundární vzdělávání	137
21.5 Terciární vzdělávání	138
22 Školství ve Švédsku	139
22.1 Preprimární vzdělávání	139
22.2 Základní vzdělání	140
22.3 Sekundární vzdělávání	140
22.4 Terciární vzdělávání	141
23 Školství ve Velké Británii	143
23.1 Preprimární vzdělávání	144
23.2 Preprimární vzdělávání	144
23.3 Sekundární vzdělávání	145
23.3.1 Odborné školství	146
23.4 Organizace školního roku	146
23.5 Terciární vzdělávání	147
23.5.1 Vzdělávání učitelů	147
Závěr	148
Literatura	149